

A Fővárosi Ítéltábla dr. Radnai Miklós ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Forgács és Kiss Ügyvédi Iroda (fél címe 4, ügyintéző: dr. Tóth D. Béla ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe dr. ... jogi előadó által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 1) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2012. május 10. napján kelt 5.P.22.820/2011/8. számú, 9/l. sorszám alatt kijavított ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett és 11. sorszám alatt megindokolt fellebbezés, valamint a felperes részéről Pf/2. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő vagyoni kártérítés összegét 6.251.680 forintról 6.096.680 (Hatmillió-kilencvenhatezer-hatszáznyolcvan) forintra, míg a havi járadék összegét 95.500 forintról 93.000 (Kilencvenháromezer) forintra leszállítja.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg a felperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 61.600 (Hatvanegyezer-hatszáz) forint csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

2007. május 25-én az akkor 79 éves felperesre rácsukódott az alperes ... szám alatti bankfiókjának az automata ajtaja. Ennek következtében a felperes egyensúlyát elvesztette, elesett; az esés következtében bal oldali combnyaktörést szenvedett el. A teljes gyógyulás időtartama 1 év volt. A gyógyulást követően a

felperes bal lába megrövidült, ízületeinek mozgása beszűkült, a láb kissé befelé fordult. A felperes állapota végleges, abból javulás nem várható. A baleset előtt a felperes társaságkedvelő, agilis, reprezentatív asszony volt, aki szeretett társaságban lenni, barátjával rendszeresen kulturális eseményekre jártak. A kapcsolat a balesetet követően megszakadt, mert a felperes nem tud úgy járni, ahogy korábban. A felperes maradványállapota, munkaképes korú személynél mintegy 25%-os mértékű munkaképesség csökkenést jelent. A baleseti maradványállapot miatt a bal alsó végtag fokozott igénybevételével járó mindennapi élettevékenysége, szabadidős tevékenységek vonatkozásában közepes, egyes esetekben súlyos fokú korlátozó tényezőként értékelhető, figyelembe véve a felperes életkorát is. Tudományos megalapozottsággal nem állapítható meg az, hogy a felperes állapota mennyiben tér el attól az állapottól, amelyben a baleset elmaradása esetén lenne.

A felperes a baleset miatt élelemfeljavításra szorult, gondozó igénybevételére, a háztartási munkákban kisegítőt, illetve gyógytornászt kellett igénybe vennie, a biztonságos közlekedéshez kísérőre szorul. Tömegközlekedési eszközt nem tud igénybe venni. A kórházi ápolással kapcsolatosan, valamint a balesettel összefüggésben járókeret, háromlábú bot, támbot, fásli beszerzése miatt költsége merült föl. A baleset során viselt ruházata megsérült. A kórházi és otthon tartózkodás miatt több ruhaneműt, eszközt kellett beszereznie. A jelentős többlet otthon tartózkodás miatt többlet rezsiköltsége merült föl. A felperes az 5. sorszámú előkészítő irata szerint igényelte kárának a megtérítését.

A felperes kártérítési igényét ez elsőfokú bíróság 5.P.26.318/2008/16. számú ítéletével bírálta el, mellyel 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, továbbá a felperes vagyoni kárainak a megtérítésére kötelezte az alperest. A Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.22.067/2010/7. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének a nem vagyoni kártérítésre és kamataira vonatkozó rendelkezését helybenhagyta, míg a vagyoni kárigények, a perköltség, a kereseti illeték és az állam által előlegezett költség viselésére vonatkozóan az ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

Az alperes a részben megismételt eljárásban bizonyítottság hiányában elutasítani kérte a gyógytornász, a közlekedési költség, a többletrezsi és a telefonköltség, a ruhák átalakítása, a többletmosás és mosószer többletköltség miatti kárigényeket. Hivatkozott arra is, hogy a háztartási kisegítő, gondozó, ápoló gyakorlatilag egy személy, aki a felperes kísérését is ellátja, így azt külön értékelni nem lehet. Vitatta, hogy a gondozó, háztartási kisegítő és gyógyszerköltség címén járó összeget meghaladóan a felperes járadékfizetésre lenne jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 6.251.680 forint vagyoni kártérítés és ennek az összegnek 2010. január 1. napjától számított törvényes mértékű kamatai, valamint 2012. április 1. napjától folyamatosan véghatáridő nélkül minden hónap 10.

napjáig esedékesen havi 95.500 forint járadék megfizetésére kötelezte. Az alperest 480.000 forint perköltség, valamint az állam részére 582.000 forint kereseti illeték, továbbá 85.750 forint állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére is kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság élelemfeljavítás címén 60.000 forint, ápoló-gondozó címén 1.968.000 forint, háztartási kisegítő címén 2.178.000 forint, gyógytornász igénybevételéért 480.000 forint, közlekedési költségként 280.000 forint, kísérő költségeként 560.000 forint, az orvosi, kórházi költségekre 184.180 forint, gyógyászati segédeszköz, gyógyszer beszerzése miatt 76.000 forint, a tönkrement ingók miatt 15.000 forint, az újonnan beszerzett ingók címén 15.500 forint, többletrezsi és telefonköltség címén 280.000 forint, ruha átalakítás miatt 20.000 forint, és fodrász többletköltségeként 135.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

A lejárt kártérítési tételeken túl megállapított járadék a következő tételekből tevődik össze: gondozó 36.000 forint, háztartási kisegítő 36.000 forint, közlekedési költség 5.000 forint, kísérő költsége 10.000 forint, gyógyszerköltség 1.000 forint, rezsi- és telefon többletköltség 5.000 forint, fodrász többletköltség 2.500 forint. Az elsőfokú bíróság végzését azzal indokolta, hogy a felperes a baleset előtt önállóan járó, utazóképes, ügyeit intézni tudó személy volt. A természetes kórokú megbetegedései mellett mozgásképes volt, azonban a baleset következtében ténylegesen mozgáskorlátozottá vált. A felperes egyes kárigényeit konkrétan bizonyította, míg más esetben az elsőfokú bíróság a kártérítési összeget mérlegeléssel, illetőleg az orvosszakértői vélemény figyelembevételével állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezett, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását a következők szerint kérte. Élelemfeljavítás címén 40.000 forintot fogadott el. Az ápolás-gondozás, valamint a háztartási kisegítő jogcímén megítélt összesen 4.146.000 forint összegű kártérítést eltúlzottnak tekintette. Kisegítő személyzet igénybevétele címén a kórházból történő hazabocsátást követően 4 hónapra napi 4 órában legfeljebb 400 forint óradíjjal tartotta elfogadhatónak a költséget, majd ezt követően 2 órában ugyancsak 400 forintos óradíjjal. A kísérő személy igénybevételét nem tartotta indokoltnak, a közlekedési költséget havi 4.000 forintban tartotta elfogadhatónak, ezért 224.000 forint megfizetését vállalta. A felperes életkora és a balesettel összefüggésbe nem hozható betegségei miatt a rezsi többletköltséget nem fogadta el, és ugyancsak elutasítani kérte a ruha átalakítás költségei címén előterjesztett igényt. Életszerűtlennek tartotta a fodrász házhoz járása költségeinek a felszámítását. A járadékigény tekintetében az ápolás-gondozás címén előterjesztett igény elutasítását kérte, háztartási kisegítő címén legfeljebb havi 15.000 forint megállapítását tartotta indokoltnak. A kísérő, a gyógyszerköltség, a rezsi és telefon többletköltség címén, valamint a fodrász többletköltsége címén előterjesztett igény elutasítását kérte.

A felperes csatlakozó fellebbezésében a perköltség összegének 1.250.000 forint plusz áfa összegre történő felemelését kérte a becsatolt megállapodásra, valamint

az alapeljárásban felmerült 160.000 forint megállapított másodfokú eljárási költségre figyelemmel.

Az alperes fellebbezése kisebb részben megalapozott, a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg és túlnyomórészt helyes az abból levont következtetése is.

A kártérítési igény elbírálásánál a következő jogszabályi rendelkezéseket kellett figyelembe venni:

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (3) bekezdés kimondja: kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani. A (4) bekezdés értelmében kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A (3) bekezdés szerint a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

Az élelemfeljavítás, a fehérjedús, vitaminokban és ásványi anyagokban gazdag étrend összeállításának a szükségességét négy hónapi időtartamra a szakértői vélemény alátámasztotta. A napi 500 forintban meghatározott összeg nem tekinthető eltúlzottnak, annak mérséklése nem indokolt.

A felperes a szakvéleményből kitűnően a kórházból való elbocsátását követően 4 hónapi időtartamban gondozóra szorult. Az elsőfokú bíróság által ezen a címen megállapított napi 2.500 forint nem tekinthető eltúlzottnak. A szakértői megállapítás szerint a felperes ezt követően is - a balesetből eredően - bizonyos tevékenységekben gondozó igénybevételére szorul. Az elsőfokú bíróság által megállapított napi 1.000 forint, majd 1.200 forint nem tekinthető eltúlzottnak.

A baleset következtében szükségessé vált háztartási kisegítő költségét az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat megfelelően értékelve, figyelembe véve más hasonló ügyekben követett bírói gyakorlatot is, helyesen állapította meg a gyógytartam egy éves idejére napi négy óra, majd azt követően napi két óra figyelembevételével.

A kártérítés összegét annak figyelembevételével kell meghatározni, hogy a károkozó a károsultat köteles olyan helyzetbe hozni, mintha a káresemény be sem következett volna. Ehhez képest a gondozó és a háztartási kisegítő címén járó kártérítés összegének a megállapításánál nem a minimálbér összegéből kell kiindulni, hanem a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve kell meghatározni azt a kártérítési összeget, amellyel a károsultat ért hátrány a legteljesebb mértékben kiküszöbölhető.

A szakértői véleményből kitűnően a felperes részére a gondozó, a háztartási kisegítő és a kísérő igénybevétele is indokolt. Az a körülmény, hogy a gondozó, a háztartási kisegítő és a kísérő feladatát egy személy látja el, nem teszi alaptalanná a jogcímek elkülönítését. Az elsőfokú bíróság ezért nem tévedett, amikor a járadékigényt valamennyi jogcímen megítélte a felperes részére.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. E jogszabályi rendelkezésből kitűnően a kártérítés után az alperes kamatot köteles fizetni a felperes részére. Ettől független a járadék összegének az ár- és értékviszonyok változásához igazodó emelkedése. Ezért nem jelent kétszeres értékelést a kamatfizetési kötelezettség mellett a járadék összegének a felemelése.

A felperes a baleset következtében tömegközlekedési eszközök igénybevételeire nem képes. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok megfelelő mérlegelésével állapította meg a közlekedési költség összegét, annak mérséklésére a már lejárt összeg tekintetében sincs szükség.

A felperes mozgásának nehezítettsége miatt bizonyítottan többet tartózkodik otthon, így a rezsi-, telefonköltség mérlegeléssel megállapított összege megilleti, annak mérséklésére nincs mód. Nem eltűzött a fájdalomcsillapítás szükségessége miatt, gyógyszerköltség címén megítélt havi 1.000 forint járadék sem.

A ruházata átalakításának a költségét a felperes azonban semmivel sem támasztotta alá. Helytálló az alperes fellebbezése a fodrász költségére vonatkozóan is, ugyanis a közlekedési költség és a kísérő költségének a megállapítása mellett valóban nem indokolt a fodrász házhoz járása címén kártérítés megállapítása. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a ruházat átalakítása, illetőleg a fodrász házhoz járása miatt megítélt összeget, a folyamatos járadékigényre is kiterjedően, elutasította, és ennek megfelelően szállította le az alperes által megfizetendő vagyoni kártérítés összegét.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által a felperes részére megállapított perköltség összegének a felemelését - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (6) bekezdése alapján, figyelembe véve a pertárgyértéket, a jogi képviselő által kifejtett tevékenységet és az ügy jogi megítélését is - nem tartotta indokoltnak.

Az előzőekben kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében kisebb részben megváltoztatta, egyebekben - utalva helyes indokaira is - helybenhagyta. A részben megváltoztató rendelkezések a pervesztesség-pernyertesség arányát nem módosították az alperes által fizetendő perköltség összegére kiható mértékben.

Az alperes fellebbezése csak kis részben vezetett eredményre, a felperes csatlakozó fellebbezése eredménytelen volt; a Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 81. § (1) bekezdés értelmében kötelezte az alperest a felperes részére a jogi képviseletének az ellátásáért megillető fellebbezési eljárási költség megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5), (6) bekezdése és a 4/A. §-a alapján állapította meg.

A felperes költségmentessége folytán a csatlakozó fellebbezés le nem rótt illetékét az állam viseli [6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §]. Az alperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére a fellebbezési eljárási illetéket előzetesen leróta. A Pp. 24. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés a) pontja figyelembevételével megállapított fellebbezési érték: 946.000 forint, melynek figyelembevételével a szükséges fellebbezési eljárási illeték összege 75.680 forint. Ehhez képest az előzetesen lerótt 443.900 forint fellebbezési eljárási illetékből az alperes kérelmére 368.220 forint visszatérítésének van helye; az erre vonatkozó határozatot az elsőfokú bíróság küldi meg a székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak [Itv. 80. § (1) bekezdés i) pont, 81. § (2) bekezdés].

Budapest, 2013. január 16.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k.
bíró

Dr. Merőtey Anikó s. k.
bíró